

İlköğretim Öğrencilerinin Yazma Eğilimlerinin Farklı Değişkenler Açısından İncelenmesi

Gökhan BAŞ *

Cemil ŞAHİN**

Özet

Bu çalışmanın amacı, ilköğretim okulu öğrencilerinin yazma eğilimi algılarını cinsiyet, sınıf düzeyi, anne ve baba eğitim durumları ve aylık ekonomik gelir durumu değişkenlerine göre incelemektir. Çalışma, 2011-2012 eğitim-öğretim yılında Niğde il merkezinde bulunan toplam altı ilköğretim okulunda gerçekleştirilmiştir. Araştırmaya, amaçsal örnekleme çeşitlerinden maksimum çeşitlilik yöntemi ile seçilen toplam 387 ilköğretim öğrencisi katılmış olup, araştırmada "genel tarama modeli" kullanılmıştır. Araştırmanın amacına dayalı olarak, yüzde, standart sapma, bağımsız gruplar t-testi, varyans (ANOVA) analizi ve Tukey-HSD testleri gibi istatistik test teknikleri kullanılmıştır. Çalışmada veri toplamak için "yazma eğilimi ölçeği" kullanılmıştır. Araştırmadaki istatistik analizler SPSS 17.0 ile yapılmıştır. Çalışmada elde edilen sonuçlara göre, ilköğretim öğrencilerinin genel olarak "düşük" düzeyde yazma eğilimi algısına sahip oldukları saptanmıştır. Öğrencilerin yazma eğilimi algılarının cinsiyete, anne ve baba eğitim durumları ve aylık ekonomik gelir durumu değişkenlerine göre farklılaştığı saptanmıştır.

Anahtar Sözcükler: Yazma eğilimi, ilköğretim, öğrenciler, farklı değişkenler.

Investigating Writing Dispositions Of Elementary School Students From Different Variables

Abstract

The purpose of this study was to investigate writing disposition perceptions of elementary school students with respect to gender, classroom level, mother's and father's education level, and monthly economic income level. The study was carried out in the city centre of Niğde province from six elementary schools in 2011-2012 academic year. Totally 387 elementary school students, selected according to the purposeful sampling method participated in the study. The "general survey method" was adopted in the research. In accordance with the purpose of the study, percentage, mean, standard deviation, independent samples t-test, ANOVA (variance) and Tukey-HSD tests were employed in the study in order to examine the data obtained in terms of some variables. "The writing dispositions scale" was used in order to collect data for the study. For the statistical analyses SPSS 17.0 was used. According to findings of the study in general, it was seen that elementary school students participated in the study had "low" level of writing disposition perceptions. It was also found out that students' writing disposition perceptions statistically differed in relation to gender, mother's and father's education level, and monthly economic income level.

Key Words: Writing disposition, elementary education, students, different variables

* Sorumlu Yazar: Gökhan Baş; Necmettin Erbakan Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eğitim Programları ve Öğretim Anabilim Dalı, Meram / Konya / Türkiye, e-mail: gokhanbas51@gmail.tr

** Milli Eğitim Bakanlığı, İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü, Kulu /Konya / Türkiye

Giriş

Dil, duygu, düşünce ve isteklerin bir toplumda ses ve anlatım yönünden ortak olan öğeler ve kurallardan faydalanılarak başkalarına aktarılmasını sağlayan çok yönlü ve gelişmiş bir dizgedir (Aksan, 1977). Dil, insanlar arası iletişimi sağlayan bir düşünme ve iletişim aracıdır (Sever, 2004). İnsanlar arasındaki iletişimin en temel araçlarından biri olan dil, milletlerin geçmişten devraldıkları bir mirastır (Özkan, 2003). Dil, insanlar arasında anlaşmayı sağlamaktadır. Dil, aynı zamanda, herhangi bir eğitim almamış insanların bile kolaylıkla kullanabileceği bir araçtır (Bayraktar ve diğerleri, 2005). İnsan, dil aracılığıyla kurduğu iletişimde anlama (dinleme ve okuma) ve anlatmaya (konuşma ve yazma) dayalı dört temel dil becerisini kullanmaktadır (İşeri ve Ünal, 2010). Dil öğretimi de, bireyin bu dört temel dil becerisini etkili bir şekilde kullanmasına yönelik olmaktadır (Demirel, 2004; Sever, 2004; Özbay, 2006).

Sever'e (2004) göre dil öğretimi, gerek beceri gerekse konu alanlarıyla bir bütün olarak algılanmakta ve öğrencinin bilişsel, duyuşsal ve psiko-motor özelliklerini geliştirmeye yönelik olmaktadır. Bu anlamda, tümleşik dil becerileri olarak adlandırılan her etkinlik için eşit zamanın ayrılması Türkçe öğretimi için oldukça önemli görülmektedir (Demirel, 2004; Kavcar, Oğuzkan ve Sever, 2004; Sever, 2004; Özbay, 2006). Keçik ve Uzun'a (2004) göre, dile dayalı iletişimde ne seslerin, ne sözcüklerin, ne de tümcelerin tek başına görev üstlenemediklerini ifade ederek, dilsel iletişimin temel birimi olarak metinlerin olduğu ve insanların iletişimde metinleri kullandıklarını dile getirmektedirler. Bu açıdan, iletişimde yalnızca konuşmanın değil, aynı zamanda yazmanın da oldukça önemli bir yere sahip olduğunu belirtmek mümkündür. Nitekim Cemaloğlu'na (2001) göre, Türkçe eğitiminin amaçlarından biri de öğrencilere görüp izlediklerini, dinlediklerini, okuduklarını, incelediklerini, bildiklerini, düşündüklerini ve tasarladıklarını yalnızca söz ile değil, aynı zamanda yazı ile de doğru ve amaca uygun

olarak anlatma beceri ve alışkanlığı kazandırmaktadır. Bu bağlamda, dilin dört temel becerisinden birini teşkil eden yazma becerisi, "duygu, düşünce, istek ve olayların belli kurallara uygun olarak belli sembollerle anlatılması" (Özbay, 2006: 121) şeklinde tanımlanabilir. Yazma, beyinde yapılandırılmış bilgilerin yazıya dökülmesi işlemidir (Öz, 2005). Yazmak, duyguları, düşünceleri ve tasarımları yazı ile anlatmaktır. Sözlü anlatım gibi yazılı anlatım da insanın kendini anlatmasının ve iletişim kurmasının bir yoludur (Erkul, 2004). Aynı zamanda yazma, algısal ve psiko-motor özellikleri yüksek düzeyde olan bir beceridir. Genellikle yazmanın konuşmaya göre daha zor olduğu düşünülmekte ve yazı yazmaktan çekinilmektedir (Nas, 2001). Bu yüzden, yazma becerisinin yeterince gerçekleştirilebilmesi için bireyin bilişsel, duyuşsal ve psiko-motor açıdan geliştirilmesi gerekmektedir (İşeri ve Ünal, 2010). Benzer bir biçimde, duygu, düşünce ve hayallerini açık ve anlaşılır olarak yazmak çeşitli zihinsel becerileri gerektirmektedir. Öğrenciler, bu beceriler yoluyla düşüncelerini sıralamayı, sınırlamayı, düzenlemeyi, yazı amacını belirlemeyi ve kuralları uygulamayı öğrenmektedirler (Coşkun, 2006). Aynı zamanda, yazma becerisi okuma becerisi ile doğrudan ilişkilidir (Baş, 2012a). Zira öğrencilerin yazma becerilerini geliştirmeleri sürekli okumaları ve okuduklarından anlamlar çıkararak duygu ve düşüncelerini yazmaya çalışmalarını ile gelişebilir (Baş ve Şahin, 2012). Ancak, yazma becerisinin hem kendi yapısından kaynaklanan içsel karmaşık bir süreç olması, hem de uygulama sürecinde değerlendirme, dönüt ve düzeltme süreçlerinin yeteri kadar izlenememesi, sınıfların öğrenci yoğunluğu veya öğretmenden kaynaklanan dışsal problemler sebebiyle diğer dil becerilerine göre daha yavaş geliştiği veya yeteri kadar geliştirilemediği söylenebilir. Ayrıca, öğretim sürecindeki yazılı anlatım çalışmalarında öğrencilerin yaşadığı olumsuz yazışma deneyimleri, yazma becerisini iyileştirici ve geliştirici yetersiz dönütler zamanla onlarda yazmaya karşı olumsuz bir tutuma neden olabilmekte-

dir (Karatay, 2011). Bununla birlikte, yazma becerisinin doğasında kaynaklanan bazı zorluklar öğrencilerin yazmadan zevk almasını ve bunu yaşam boyu kullanabilecekleri bir beceri haline getirmesini zorlaştırmaktadır. Bu sebeple, yazma becerisinde verimliliğin sağlanabilmesi için öğrencilerin bilişsel, duyuşsal ve psiko-motor açıdan yazmaya karşı olan eğilimlerinin olumlu yönde geliştirilmesi gerekmektedir (Bağcı, 2011). İlköğretim okullarının farklı sınıflarında öğrenim görmekte olan öğrencilerin yazılı anlatım becerilerinin incelendiği araştırmalardan (Özbay, 2000; Temizkan, 2003; Bayram ve Erdemir, 2006; Coşkun, 2006; Arıcı ve Ungan, 2008) elde edilen bulgular, ilköğretim öğrencilerinin yazılı anlatım becerisi bakımından programlarda hedeflenen düzeye ulaşamadıklarını göstermektedir. Bu açıdan, ilköğretim öğrencilerinin yazma eğilimlerinin belirlenmesinin bu noktada stratejiler geliştirmede oldukça önemli olduğu düşünülmektedir. Bu bakımdan yapılan araştırmanın amacını, ilköğretim (6., 7. ve 8. sınıf) öğrencilerinin yazma eğilimlerini farklı değişkenler açısından incelenmesi teşkil etmektedir. Bu araştırmanın problem cümlesini ise, "İlköğretim okulu öğrencilerinin yazma eğilimi algıları ne düzeydedir?" sorusu teşkil etmektedir. Araştırmanın problemine cevap arayabilmek amacıyla aşağıdaki alt problemlere çalışmada cevap aranacaktır:

1. İlköğretim okulu öğrencilerinin yazma eğilimleri ne düzeydedir?
2. İlköğretim okulu öğrencilerinin yazma eğilimleri cinsiyet, sınıf düzeyi, baba eğitim düzeyi, anne eğitim düzeyi ve aylık ekonomik gelir değişkenlerine göre bir farklılık göstermekte midir?

Yöntem

Bu çalışmada, 2011–2012 eğitim-öğretim yılında Niğde il merkezinde bulunan ilköğretim okullarında öğrenim görmekte olan öğrencilerin algılarına göre yazma eğilimleri farklı değişkenler açısından karşılaştırılmaktadır. Bu nedenle, yapılan bu araştırma "tarama modeli"nde (Karasar, 2005) bir araştırma olup betimsel bir çalışmadır.

Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini Niğde il merkezinde öğrenim gören ilköğretim öğrencileri oluşturmakta iken, araştırmanın örneklemini ise Niğde il merkezinde bulunan toplam 6 resmi ilköğretim okulunda öğrenim görmekte olan 387 öğrenci oluşturmuştur. Ölçek uygulaması yapılan okullar seçilirken okulların farklı semtlerden olmasına dikkat edilmiştir. Örneklemin seçiminde, amaçsal örnekleme çeşitlerinden maksimum çeşitlilik yöntemi benimsenmiş, bu bağlamda evrenin temsil yeteneği göz önünde bulundurularak okulların seçiminde üst, orta ve alt sosyo-ekonomik düzeye sahip okullarda öğrenim gören öğrenciler örnekleme dâhil edilmeye çalışılmıştır (McMillan ve Schumacher, 2006). Bu tür örnekleme yönteminde, problemle ilgili farklı durumların örnekleme alınması nedeniyle evren değerleri hakkında önemli ipuçları vereceği söylenebilir (Büyüköztürk ve diğerleri, 2008).

Araştırmaya katılan öğrencilerin demografik nitelikleri incelendiğinde; 176 öğrencinin (%45.48) kız, 211 öğrencinin ise (%54.52) erkek, bu öğrencilerinden 121'inin (%31.26) 6. sınıfta, 148'inin (%38.24) 7. sınıfta, 118'inin (%30.50) 8. sınıfta öğrenim gördükleri anlaşılmıştır.

Veri Toplama Araçları

Araştırmada veri toplama aracı olarak "Yazma eğilimi ölçeği" kullanılmış olup, bu ölçeğe ilişkin bilgiler aşağıda ele alınmıştır.

Yazma Eğilimi Ölçeği

Bu çalışmada, Piazza ve Siebert (2008) tarafından geliştirilen, İşeri ve Ünal (2010) tarafından Türkçeye çevrilen ve uyarlanan "Yazma eğilimi ölçeği" kullanılmıştır. Toplamda 21 (tümü olumu) maddeye ve üç boyuta (tutku, güven ve süreklilik) sahip olan ve beşli likert tarzda düzenlenen ölçeğin boyutları arasındaki ilişki incelendiğinde tutku ile güven boyutları arasında 0.64, güven ile süreklilik boyutları arasında 0.42, tutku ile süreklilik boyutları arasında 0.51 değerinde çift yönlü ilişkinin olduğu görülmüştür. Yazma eğilimi

ölçeğinin toplam açıklanan varyans oranı %46.26 olarak bulunmuştur. Ölçeğin geçerlik çalışmaları çerçevesinde iç güvenirlik katsayısı olan Cronbach Alpha değeri toplamda 0.89, güven alt boyutu için 0.80, süreklilik alt boyutu için 0.74 ve tutku alt boyutu için ise 0.91 olarak hesaplanmıştır. Yazma eğilimi ölçeğinin geçerlik çalışmaları çerçevesinde doğrulayıcı faktör analizi sonucu uyum indeksleri ise GFI= 0.99, AGFI= 0.99, NNFI= 0.99, CFI= 0.99, RMSEA= 0.008 olarak saptanmıştır (İşeri ve Ünal, 2010).

Verilerin Analizi

Çalışma verilerinin analizinde öncelikle, ilköğretim okulu öğrencilerinin yazma eğilimi algılarını ortaya koymak amacıyla, "yazma eğilimi ölçeğine" verdikleri yanıtların aritmetik ortalama ve standart sapma gibi betimsel istatistikleri hesaplanmıştır. Ardından, ilköğretim okulu öğrencilerinin bazı özelliklerine göre, yazma eğilimi hakkındaki algılarının farklılaşp farklılaşmadığı incelenmiştir. Cinsiyet göre yapılan karşılaştırmalarda bağımsız gruplar t-testi, sınıf düzeyi, baba eğitim düzeyi, anne eğitim düzeyi ve aylık ekonomik

gelir değişkenlerine göre yapılan karşılaştırmalarda ise tek yönlü varyans (ANOVA) analizi kullanılmıştır. Anlamlı çıkan F değerleri için, ortaya çıkan farkın kaynağını belirlemek üzere çoklu karşılaştırma testlerinden Tukey-HSD testi kullanılmıştır.

Bulgular

Araştırmanın bu bölümünde, öncelikle ilköğretim okullarında öğrenim gören öğrencilerin yazma eğilimi algıları ile ilgili bulgulara, ardından cinsiyet, sınıf düzeyi, baba eğitim düzeyi, anne eğitim düzeyi ve aylık ekonomik gelir değişkenlerine ilişkin karşılaştırmalara yer verilmiştir.

İlköğretim okullarında öğrenim gören öğrencilerin yazma eğilimine ilişkin algıları güven alt boyutunda $\bar{X}=3.13\pm 7.05$, süreklilik alt boyutunda $\bar{X}=2.82\pm 8.74$ ve tutku alt boyutunda ise $\bar{X}=2.82\pm 8.74$ şeklinde gerçekleşmiştir. Tablo 1'de ise öğrencilerin yazma eğilimi algılarının cinsiyet değişkenine göre karşılaştırılması ile ilgili bağımsız gruplar t-testi sonuçlarına yer verilmiştir.

Tablo 1. İlköğretim Öğrencilerinin Yazma Eğilimi Algılarının Cinsiyete Göre Karşılaştırılması

Yazma Eğilimi	Cinsiyet	n	X	Sx	sd	t	p
Güven	Erkek	211	3.43	5.76	472	-3.152	.002*
	Kız	176	3.70	5.59			
Süreklilik	Erkek	211	3.28	4.09	472	-2.348	.019*
	Kız	176	3.50	4.04			
Tutku	Erkek	211	3.33	11.52	472	-3.548	.000*
	Kız	176	3.67	10.98			

Tablo 1'de öğrencilerin yazma eğilimine ilişkin algılarının cinsiyet değişkenine göre karşılaştırılabilmesi için bağımsız gruplar t testi yapılmıştır. Yapılan t testi sonucuna göre, öğrencilerin yazma eğilimine ilişkin algılarının üç alt boyutunda da cinsiyet değişkeni açısından anlamlı sonuçlar elde edilmiştir. Yapılan istatistikî analiz sonucuna göre, kız öğrenciler erkek öğrencilerle karşılaştırıldığında kız öğrencilerin güven [$t(472)=-3.152$, $p<.05$], süreklilik [$t(472)=-2.348$, $p<.05$] ve tutku [$t(472)=-3.548$, $p<.05$] alt boyutlarında istatis-

tiksel olarak olumlu yazma eğilimi algısına sahip oldukları görülmüştür. İlköğretim öğrencilerinin yazma eğilimine ilişkin algılarının sınıf düzeyi değişkeni açısından karşılaştırması yapılmıştır. Bu amaçla, ilköğretim öğrencilerinin yazma eğilimine ilişkin algılarının sınıf düzeyi değişkeni açısından karşılaştırılması için varyans (ANOVA) analizi yapılmış ve analiz sonuçları Tablo 2'de verilmiştir.

Tablo 2. İlköğretim Öğrencilerinin Yazma Eğilimi Algılarının Sınıf Düzeyine Göre Karşılaştırılması

Yazma Eğilimi	Sınıf Düzeyi	η	X	Sx	F	P
Güven	6. Sınıf	121	3.56	6.00	0.001	.999
	7. Sınıf	148	3.57	5.55		
	8. Sınıf	118	3.56	5.72		
Süreklilik	6. Sınıf	121	3.33	4.19	0.403	.669
	7. Sınıf	148	3.42	3.86		
	8. Sınıf	118	3.42	4.26		
Tutku	6. Sınıf	121	3.57	11.49	0.536	.586
	7. Sınıf	148	3.45	11.14		
	8. Sınıf	118	3.48	11.65		

Tablo 2’de ilköğretim öğrencilerinin yazma eğilimine ilişkin algıları sınıf düzeyi değişkenine göre varyans (ANOVA) analizi ile karşılaştırılmıştır. Yapılan analizde, öğrencilerin yazma eğilimine ilişkin algılarının yazma eğilimi ölçeğinin güven [$F(2-471)=0.001$, $p>.05$], süreklilik [$F(2-471)=0.403$, $p>.05$] ve

tutku [$F(2-471)=0.536$, $p>.05$] alt boyutlarında sınıf düzeyi değişkenine göre farklılaşmadığı anlaşılmıştır. İlköğretim öğrencilerinin yazma eğilimine ilişkin algıları baba eğitim durumu değişkenine göre varyans (ANOVA) analizi ile karşılaştırılmış ve analiz sonuçları Tablo 3’de verilmiştir.

Tablo 3. İlköğretim Öğrencilerinin Yazma Eğilimi Algılarının Baba Eğitim Durumuna Göre Karşılaştırılması

Yazma Eğilimi	Baba Eğitim Durumu	η	X	Sx	F	P
Güven	İlköğretim	117	3.54	5.70	0.849	.468
	Lise	156	3.65	6.29		
	Yükseköğretim	114	3.80	4.89		
Süreklilik	İlköğretim	117	3.29	3.86	3.462	.016*
	Lise	156	3.62	3.94		
	Yükseköğretim	114	3.66	4.20		
Tutku	İlköğretim	117	3.46	11.24	2.729	.043*
	Lise	156	3.70	10.52		
	Yükseköğretim	114	3.77	11.61		

Tablo 3’de ilköğretim öğrencilerinin yazma eğilimine ilişkin algıları baba eğitim durumu değişkenine göre varyans (ANOVA) analizi ile karşılaştırılmıştır. Yapılan analizde, öğrencilerin yazma eğilimine ilişkin algılarının yazma eğilimi ölçeğinin güven [$F(3-470)=0.849$, $p>.05$] alt boyutunda baba eğitim durumu değişkenine göre farklılaşmadığı, ancak süreklilik [$F(3-470)=2.729$, $p<.05$] ve

tutku [$F(3-470)=3.462$, $p<.05$] alt boyutlarında ise baba eğitim durumu lise ve yükseköğretim olanlar lehine anlamlı bir şekilde farklılaştığı saptanmıştır. İlköğretim öğrencilerinin yazma eğilimine ilişkin algıları anne eğitim durumu değişkenine göre varyans (ANOVA) analizi ile karşılaştırılmış ve analiz sonuçları Tablo 4’de verilmiştir.

Tablo 4. İlköğretim Öğrencilerinin Yazma Eğilimi Algılarının Anne Eğitim Durumuna Göre Karşılaştırılması

Yazma Eğilimi	Anne Eğitim Durumu	n	X	Sx	F	P
Güven	İlköğretim	218	3.56	5.64	1.542	.203
	Lise	96	3.74	6.50		
	Yükseköğretim	73	3.74	4.77		
Süreklilik	İlköğretim	218	3.32	4.14	8.386	.000*
	Lise	96	3.77	3.05		
	Yükseköğretim	73	3.94	3.33		
Tutku	İlköğretim	218	3.44	9.59	3.430	.017*
	Lise	96	3.72	8.16		
	Yükseköğretim	73	3.87	11.40		

Tablo 4'de ilköğretim öğrencilerinin yazma eğilimine ilişkin algıları anne eğitim durumu değişkenine göre varyans (ANOVA) analizi ile karşılaştırılmıştır. Yapılan analizde, öğrencilerin yazma eğilimine ilişkin algılarının yazma eğilimi ölçeğinin güven [$F(3-470)=1.542, p>.05$] alt boyutunda anne eğitim durumu değişkenine göre farklılaşmadığı görülürken, süreklilik [$F(3-470)=8.386, p<.05$] ve tutku [$F(3-470)=3.430, p<.05$] alt boyutlarında ise anne eğitim durumu lise ve yükseköğretim olanlar lehine anlamlı bir şekilde farklılaştığı saptanmıştır. İlköğretim öğrencilerinin yazma eğilimine ilişkin algıları aylık ekonomik gelir durumu değişkenine göre varyans (ANOVA) analizi ile karşılaştırılmış ve analiz sonuçları Tablo 5'de verilmiştir.

Tablo 5'de ilköğretim öğrencilerinin yazma eğilimine ilişkin algıları aylık ekonomik gelir durumu değişkenine göre varyans (ANOVA) analizi ile karşılaştırılmıştır. Yapılan analizde, öğrencilerin yazma eğilimine ilişkin algılarının yazma eğilimi ölçeğinin güven [$F(4-469)=1.731, p>.05$] alt boyutunda aylık ekonomik gelir durumu değişkenine göre farklılaşmadığı görülürken, süreklilik [$F(4-469)=3.881, p<.05$] ve tutku [$F(4-469)=3.081, p<.05$] alt boyutlarında ise aylık geliri 1501-2000 TL ve 2001 TL ve üstü lehine anlamlı bir şekilde farklılaştığı saptanmıştır.

Tartışma, Sonuç Ve Öneriler

Yapılan bu araştırmanın amacını, ilköğretim (6., 7. ve 8. sınıf) öğrencilerinin yazma eğilimlerini farklı değişkenler açısından incelemek teşkil etmektedir. Araştırmada elde edilen sonuçlara göre, ilköğretim okullarında öğrenim gören öğrencilerin yazma eğilimine ilişkin algıları güven alt boyutunda $\bar{X}=3.13\pm 7.05$, süreklilik alt boyutunda $\bar{X}=2.82\pm 8.74$ ve tutku alt boyutunda ise $\bar{X}=2.82\pm 8.74$ şeklinde gerçekleşmiştir. Bir diğer ifadeyle, ilköğretim öğrencilerinin yazma eğilimi algılarının genel olarak düşük bir düzeyde olduğu söylenebilir. Bu araştırmada elde edilen bulguların aksine gerek İşeri (2010a), gerekse de Ünal (2010a) ilköğretim I. kademe öğrencilerinin yazma eğilimi algılarının orta düzeyli olduğu sonucuna varmışlardır. Bu bakımdan, bu araştırmalardan elde edilen bulguların yapılan araştırmanın ilgili bulgusunu desteklemediği söylenebilir.

Tablo 5. İlköğretim Öğrencilerinin Yazma Eğilimi Algılarının Aylık Ekonomik Gelir Durumuna Göre Karşılaştırılması

Yazma Eğilimi	Aylık Gelir Durumu	n	X	Sx	F	P
Güven	100-500 TL	35	3.31	5.35	1.731	.142
	501-1000 TL	76	3.57	6.04		
	1001-1500 TL	112	3.61	5.15		
	1501-2000	83	3.61	6.26		
	2001 + TL	81	3.70	4.71		
Süreklilik	100-500 TL	35	3.13	4.03	3.881	.004*
	501-1000 TL	76	3.26	4.54		
	1001-1500 TL	112	3.39	3.64		
	1501-2000	83	3.59	2.98		
	2001 + TL	81	3.62	4.05		
Tutku	100-500 TL	35	3.24	12.57	3.081	.016*
	501-1000 TL	76	3.41	12.56		
	1001-1500 TL	112	3.46	10.18		
	1501-2000	83	3.67	8.94		
	2001 + TL	81	3.71	10.45		

Bu araştırmadan elde edilen bulgu, öğrencilerin yaşları ve buna bağlı olarak da sınıf düzeyleri arttıkça yazma eğilimlerinin düşüş gösterdiği şeklinde yorumlanabilir. Aynı zamanda, bu araştırmaya konu edilen öğrencilerin ilköğretimin I. kademesinde değil, II. kademesinde olmaları da yazma eğilimi algılarının düşük düzeyde çıkmasında önemli bir faktör olabilir. Nitekim ilköğretim II. kademe pek çok boyuttan (farklı branş öğretmenlerinin derslere girmesi, daha otoriter ve sınav merkezli bir çalışma sistemi, vb.) ilköğretim I. kademedeki farklılık göstermektedir.

İlköğretim öğrencilerinin yazma eğilimi algıları cinsiyet değişkeni açısından değerlendirildiğinde ise, öğrencilerin yazma eğilimine ilişkin algılarının üç alt boyutunda da cinsiyet değişkeni açısından anlamlı sonuçlar elde edilmiştir. Yapılan istatistikî analiz sonucuna göre, kız öğrenciler erkek öğrencilerle karşılaştırıldığında güven [$t(472)=-3.152, p<.05$], süreklilik [$t(472)=-2.348, p<.05$] ve tutku [$t(472)=-3.548, p<.05$] alt boyutlarında daha olumlu yazma eğilimi algısına sahip oldukları görülmüştür. Aynı şekilde, gerek İşeri (2010a), gerekse de Ünal (2010a) ve

Tüfekçioğlu (2010) öğrencilerin yazma eğilimi algılarının cinsiyet değişkenine göre kız öğrencilerin lehine anlamlı farklılık gösterdiğini tespit etmişlerdir. Bu açıdan ilgili alanyazından elde edilen bulguların, yapılan bu araştırmanın ilgili bulgusunu destekler nitelikte olduğu söylenebilir. Çalışmada elde edilen bu bulgu, kız öğrencilerin kendilerini ifade etmede yazıyı daha fazla kullanma eğiliminde olduğu şeklinde yorumlanabilir. Aynı zamanda, kız öğrencilerin evde daha fazla vakit geçirmeleri, bu sebeple daha fazla kitap okuma alışkanlığına sahip olmaları (Gönen ve diğerleri, 2004; İşeri, 2010b; Ünal, 2010b; Baş, 2012b) kız öğrencilerin erkek öğrencilere nazaran yazmaya daha fazla eğilimli olmaları şeklinde yorumlanabilir.

İlköğretim öğrencilerinin yazma eğilimine ilişkin algıları sınıf düzeyi değişkenine göre karşılaştırıldığında, öğrencilerin yazma eğilimine ilişkin algılarının yazma eğilimi ölçeğinin güven [$F(2-471)=0.001, p>.05$], süreklilik [$F(2-471)=0.403, p>.05$] ve tutku [$F(2-471)=0.536, p>.05$] alt boyutlarında sınıf düzeyi değişkenine göre farklılaşmadığı anlaşılmıştır. Her ne kadar yapılan bu araştırmada

gruplar arasında anlamlı bir farklılık tespit edilemediyse de, grupların aritmetik ortama değerleri karşılaştırıldığında daha üst sınıflar lehine sonuç elde edilmiştir. Yapılan bu araştırmaya benzer bir biçimde, Ünal da (2010a) yapmış olduğu araştırmasında ilköğretim 5. sınıf öğrencilerinin 4. sınıf öğrencilerine nazaran daha olumlu düzeyde yazma eğilimi algısına sahip olduğunu sonucuna ulaşmıştır. Elde edilen bu bulgu, daha üst sınıflarda öğrenim gören öğrencilerin öğrenme ve okuma düzeylerinin zamanla gelişmesi, bunun da yazma eğilime anlamlı katkı yapması şeklinde açıklanabilir.

Bir diğer taraftan, İlköğretim öğrencilerinin yazma eğilimine ilişkin algıları baba ve anne eğitim durumu değişkenlerine göre karşılaştırıldığında, öğrencilerin yazma eğilimine ilişkin algılarının yazma eğilimi ölçeğinin güven [$F(3-470)=0.849, p>.05$] ve tutku [$F(3-470)=3.462, p>.05$] alt boyutlarında baba eğitim durumu değişkenine göre farklılaşmadığı, ancak süreklilik [$F(3-470)=2.729, p<.05$] alt boyutunda baba eğitim durumu lise ve yükseköğretim olanlar lehine anlamlı bir şekilde farklılaştığı saptanmıştır. Benzer bir biçimde, öğrencilerin yazma eğilimine ilişkin algılarının yazma eğilimi ölçeğinin güven [$F(3-470)=1.542, p>.05$] alt boyutunda anne eğitim durumu değişkenine göre farklılaşmadığı görülürken, süreklilik [$F(3-470)=8.386, p<.05$] ve tutku [$F(3-470)=3.430, p<.05$] alt boyutlarında anne eğitim durumu lise ve yükseköğretim olanlar lehine anlamlı bir şekilde farklılaştığı sonucuna ulaşılmıştır. Araştırmada elde edilen bulgu, anne ve babasının eğitim durumu lise ve yükseköğretim olanların çocuklarını okuma, dolayısıyla da yazma noktasında daha çok destekledikleri hususu ile açıklanabilir. Nitekim ilgili alanyazın gözden geçirildiğinde, Tüfekçioğlu'nun (2010) yapmış olduğu araştırmada da, gerek anne gerekse de baba eğitim durumu yükseköğretim olan öğrencilerin yazma eğilimi algılarının annesi ve babası ilköğretim olanlara göre daha yüksek düzeyde olduğu saptanmıştır. Aynı zamanda Coşkun da (2006) gerçekleştirdiği araştırmasında, öğrencilerin anne ve baba

eğitim durumlarının yükseköğretim olması, onların kompozisyon yazma becerilerini olumlu bir şekilde etkilediği sonucuna varmıştır. İlgili alanyazından elde edilen bu bulgunun, yapılan araştırmanın anne ve baba eğitim durumu değişkenlerine ilişkin bulguyu desteklediği söylenebilir.

ilköğretim öğrencilerinin yazma eğilimine ilişkin algıları aylık ekonomik gelir durumu değişkenine karşılaştırıldığında ise, öğrencilerin yazma eğilimine ilişkin algılarının yazma eğilimi ölçeğinin güven [$F(4-469)=1.731, p>.05$] alt boyutunda aylık ekonomik gelir durumu değişkenine göre farklılaşmadığı görülürken, süreklilik [$F(4-469)=3.881, p<.05$] ve tutku [$F(4-469)=3.081, p<.05$] alt boyutlarında ise aylık geliri 1501-2000 TL ve 2001 ve üstü TL aylık ekonomik gelir lehine anlamlı bir şekilde farklılaştığı tespit edilmiştir. Ailelerin aylık ekonomik gelirleri öğrencilerin kitap alıp okuma, dolayısıyla da yazma eğilimleri üzerine önemli katkılara sahip bulunmaktadır. Çocuğunun kitap alıp okumasını ve duygu ve düşüncelerini yazmasını ekonomik olarak destekleyemeyen bir ailenin çocuğunun yazma eğilimine sahip olması pek düşünülemez. Nitekim Baş (2012b) tarafından lise öğrencilerinin okuma tutumlarının incelendiği araştırmada, aylık ekonomik gelir durumu genel olarak 1000 TL ve altında olan ailelerin çocuklarının okumaya yönelik olumsuz tutumlara sahip oldukları bulunmuştur. Dolayısıyla, ekonomik anlamda çocuğuna kitap alıp okuma fırsatı veremeyen bir ailenin çocuğunun olumlu yazma eğilimine sahip olması mümkün gözükmemektedir. İlgili alanyazın tarandığında da, öğrencilerin okuma tutumları ile yazma eğilimleri arasında anlamlı ilişkiler saptanmış olup (Gregg ve Steinberg, 1980; Goodman ve Goodman, 1983; Stotsky, 1983; Baş, 2012a; Baş ve Şahin, 2012), okumanın yazmayı anlamlı bir biçimde yordadığı sonucuna varılmıştır (Baş, 2012a; Baş ve Şahin, 2012).

Amacı, İlköğretim öğrencilerinin yazma eğilimlerini farklı değişkenler açısından incelemek olan bu araştırmadan elde edilen bulgu-

lardan hareketle, okullarda öğrencilerin yazma eğilimlerini yükseltmeye yönelik etkinliklerin gerçekleştirilmesi önerilmektedir. Öğrencilerin yazma eğilimlerinin yükseltebilmesi için öncelikle öğrencilerin okumaya yönelik tutumlarının geliştirilmesi önem arz etmektedir. Diğer yandan, ailelerinin aylık ekonomik geliri düşük olan öğrencilere yönelik kitap okuma kampanyalarının yürütülmesi, bu öğrencilere kitap okuma anlamında destek sağlanması gerekmektedir. Bununla birlikte, öğrencilerin okuduklarına yönelik olarak duygu ve düşüncelerini yazı ile anlatma becerilerinin de geliştirilmesi için destekleyici etkinliklerin geliştirilmesi oldukça önemli görülmektedir. Aynı zamanda, ilköğretim ikinci kademedeki üst sınıflardaki öğrencilere (7. ve 8. sınıflar) yönelik okuma ile birlikte yazma etkinliklerinin de yoğun bir şekilde yapılması oldukça önemlidir. Unutulmalıdır ki, olumlu okuma tutumuna sahip

Kaynakça

- Aksan, D. (2000). *Her yönüyle dil ana çizgileriyle dilbilim*. (3. baskı). Ankara: Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Arıcı, A. F. & Urgan, S. (2008). İlköğretim ikinci kademe öğrencilerinin yazılı anlatım çalışmalarının bazı yönlerden değerlendirilmesi. *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 20, 315-327.
- Bağcı, H. (2011). İlköğretim 8. sınıf öğrencilerinin noktalama işaretleri ile yazma kurallarını uygulayabilme düzeyi. *Turkish Studies*, 6(1), 672-684.
- Baş, G. (2012a). Correlation between elementary students' reading attitudes and their writing dispositions. *International Journal of Global Education*, 1(2), 1-6.
- Baş, G. (2012b). Reading attitudes of high school students: An analysis from different variables. *International Journal of New Trends in Education and Their Implications*, 3(2), 47-58.
- Baş, G. & Şahin, C. (2012). İlköğretim öğrencilerinin okuma tutumları, yazma eğilimleri ile Türkçe dersindeki akademik başarıları arasındaki ilişki. *Turkish Studies*, 7(3), 555-572.
- Bayraktar, N., Ercan, Y., Bulan, H. İ., Teksan, K., Şengezer, N., Aksungur, B., Sezen, N., Üstün, Ö., Aydın, H. & Kaplan, M. (2005). *Türk dili yazılı ve sözlü anlatım*. İstanbul: Atlas Yayın Dağıtım.
- Bayram, Y. & Erdemir, A. (2006). Amasya'daki ilköğretim ikinci kademe öğrencilerinin imla kurallarını kullanma düzeyleri üzerine bir değerlendirme. *Milli Eğitim Dergisi*, 171, 140-155.
- Büyüköztürk, Ş., Çakmak, S., Kılıç, E., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş. & Demirel, F. (2008). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Pegem A Yayınları.
- Cemaloğlu, N. (2001). *İlkokuma yazma öğretimi*. (Geliştirilmiş 2. baskı). Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Coşkun, İ. (2006). *İlköğretim 5. sınıf öğrencilerinin kompozisyon yazma becerileri üzerine bir araştırma*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.

olmayan bir öğrencinin yazma eğilimine de sahip olması beklenilemez. Yazma, okuma ile birlikte gelişen bir beceri olma özelliği göstermektedir (Yalçın, 2002; Demirel, 2004; Sever, 2004). Son olarak, ilköğretim düzeyindeki öğretim programlarında öğrencilerin sözlü anlatım becerisini geliştirmenin yanı sıra yazılı anlatım becerilerinin de geliştirilmesine önem verilmeli, öğretim programları bağlamında öğrencilerin yazma becerilerini geliştirici türden etkinliklerin oluşturulması, öğrencilerin olumlu düzeyde yazma eğilimine sahip olmaları için çok önemlidir.

Sonuç olarak, bu çalışma "tarama modeli"nde nicel bir çalışmadır. Bu açıdan benzeri çalışmalar deneysel ve nitel olarak da yapılabilir. Ayrıca, araştırma ilköğretim okullarında yapılmıştır. O bakımdan, farklı bir araştırma ortaöğretim ve yükseköğretim düzeyinde de karşılaştırmalı olarak yapılabilir.

- Demirel, Ö. (2004). *Türkçe öğretimi*. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Erkul, R. (2004). *Cümle ve metin bilgisi*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Goodman, K. & Goodman, Y. (1983). Reading and writing relationships: Pragmatic functions. *Language Arts*, 60(5), 590-599.
- Gregg, L. W. & Steinberg, E. R. (Eds.). (1980). *Cognitive processes in writing*. Hillsdale, New Jersey: Erlbaum.
- Gönen M., Çelebi, Ö. E. & Işıtan, S. (2004). İlköğretim 5. 6. 7. sınıf öğrencilerinin okuma alışkanlıklarının incelenmesi. *Milli Eğitim Dergisi*, 164, 7-35.
- İşeri, K. (2010a). Evaluation of writing dispositions of elementary school sixth grade students. *The New Educational Review*, 22(3-4), 295-305.
- İşeri, K. (2010b). İlköğretim ikinci kademe öğrencilerinin okuma tutumlarının incelenmesi. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, 7(2), 468-487.
- İşeri, K. & Ünal, E. (2010). Yazma eğilimi ölçeğinin Türkçeye uyarlanması. *Eğitim ve Bilim*, 155, 104-117.
- Kavcar, C., Oğuzkan, F. & Sever, S. (2004). *Türkçe öğretimi*. Ankara: Engin Yayıncılık.
- Karasar, N. (2005). *Bilimsel araştırma yöntemi*. (15. baskı). Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Karatay, H. (2011). Süreç temelli yazma modelleri: Planlı yazma ve değerlendirme. Özbay, M. (Ed.), *Yazma eğitimi*. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Keçik, İ. & Uzun, L. (2004). *Türkçe sözlü ve yazılı anlatım*. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayınları.
- McMillan, J. H. & Schumacher, S. (2006). *Research in education: Evidence-based inquiry* (6th ed.). Boston: Pearson Education Ltd.
- Nas, R. (2001). *Metinlerle ilkokuma yazma öğretimi*. (2. baskı). Bursa: Ezgi Kitabevi.
- Öz, M. F. (2005). *Uygulamalı ilkokuma yazma öğretimi*. (5. baskı). Ankara: Anı Yayıncılık.
- Özbay, M. (2006). *Türkçe özel öğretim yöntemleri*. Ankara: Öncü Yayıncılık.
- Özbay, M. (2000). *İlköğretim okulu öğrencilerinin yazılı anlatım becerileri: Alan araştırması*. Ankara: Bizim Büro Basımevi.
- Özkan, R. (2003). Cumhuriyet ve dil/toplumsal birlik açısından dilin önemi. *Milli Eğitim Dergisi*, 160, 260-271.
- Piazza, C. L. & Siebert, C. F. (2008). Development and validation of a writing dispositions scale for elementary and middle school students. *Journal of Educational Research*, 101(5), 275-285.
- Sever, S. (2004). *Türkçe öğretimi ve tam öğrenme*. (4th ed.). Ankara: Anı Yayıncılık.
- Stotsky, S. (1983). Research on reading-writing relationships: A synthesis and suggested directions. *Language Arts*, 60(5), 627-642.
- Temizkan, M. (2003). *Yazılı anlatım etkinliği çerçevesinde Türkçe öğretmenlerinin çalışmalarına ilişkin bir değerlendirme*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Hatay.
- Tüfekçioğlu, B. (2010). Yazma becerisinin bazı değişkenler açısından incelenmesi. *Dil Dergisi*, 149, 30-45.
- Ünal, E. (2010a). An analysis of the writing dispositions of fourth and fifth grade elementary school pupils. *Education*, 131(2), 319-330.
- Ünal, E. (2010b). An analysis of the reading attitudes of elementary school fourth and fifth grade students. *The New Educational Review*, 22(3-4), 117-127.
- Yalçın, A. (2002). *Türkçe öğretim yöntemleri: Yeni yaklaşımlar*. Ankara: Akçağ Basım Yayıncılık.

Extended Abstract

Aim of Research

The aim of this study was to investigate writing disposition perceptions of elementary school students with respect to gender, classroom level, mother's and father's education level, and monthly economic income level.

Method

The study was carried out in the city centre of Nigde province from 6 elementary schools in 2011-2012 academic year. Totally 387 elementary school students (211 males and 176 females), selected according to the purposeful sampling method, participated in the study. The "survey method" was adopted in the research. In accordance with the purpose of the study, percentage, mean, standard deviation, independent samples t-test, ANOVA (variance) and Tukey-HSD tests were employed in the study in order to examine the data obtained in terms of some variables (gender, classroom level, mother's and father's education level, and monthly economic income level). "The writing dispositions scale" (Piazza & Siebert, 2008) was used in order to collect data for the study. For the statistical analyses SPSS 17.0 was used.

Results and Conclusion

According to findings of the study in general, it was seen that elementary school students participated in the study had "low" level of writing disposition perceptions. It was found out that students' writing disposition perceptions statistically differed in all sub-dimensions in relation to gender in favour of female students. On the other hand, it was found out that students' writing disposition perceptions statistically differed in persistence and passion sub-dimensions in favour of students whose fathers and mothers had high school and university level of education. It was also found out in the research that students' writing disposition perceptions statistically differed in persistence and passion sub-dimensions in relation to monthly economic income level in favour of 1501-2000 and 2001 TL above financial income level. Whereas, it was found out that students' writing disposition perceptions did not statistically differ in relation to classroom level variance in the study. The results of the study are evaluated; similar findings were obtained to the related findings of this study in the related literature.